

RESPEKT

Proč se
Česku daří,
když jiní
krachují

Druhý život českého kacíře

Jak se Jan Hus zasloužil o stát

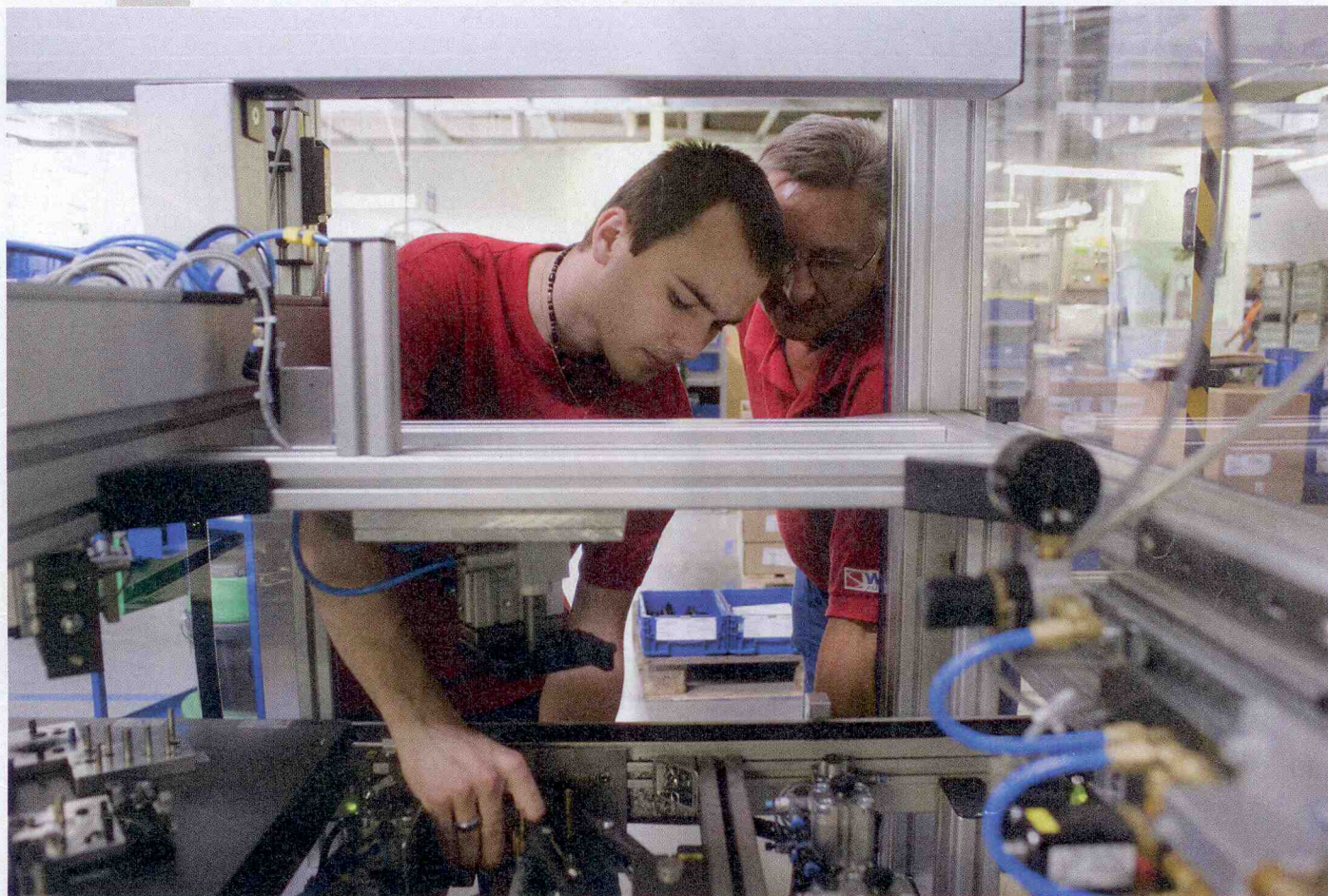
ROČNÍK XXII | 27. 6. – 10. 7. 2011 | 39 Kč
SK 1,80 € / DE 2,80 € / BE 3,00 €

Nicnedělání se vyplatí | Rozhovor s šéfem Spolku pro zpomalení času E. Hellerem

SPOLEČNOST

společnost

Sáhnout si na to, co ze školy znám jenom jako teorii. (Matěj Leško na brigádě ve firmě Witte Automotive v Nejdku)

Na léto ke strojům

České firmy začínají objevovat perspektivu studentských brigád

□ ADAM ŠŮRA / FOTO MATĚJ STRÁNSKÝ

Zatím má za sebou jenom první ročník vysoké školy, ale už si stihla vyzkoušet šest povolání. Prodávala v obchodě, obsluhovala v kavárně, hlídala malé děti, pózovala na výtvarné škole jako modelka, točila rozhovory s pamětníky druhé světové války a teď digitalizuje dokumenty v archivu. Na střední škole si Kristýna přivy-

dělávala na zábavu a oblečení, ale dnes už je na brigádách celkem závislá. S nástupem na vysokou se odstěhovala od rodičů a potřebuje si stabilně vydělat na nájem. Jak vyplývá z průzkumu Eurostudent, organizovaného ministerstvem školství, podobně jako ona si přivydělávají v Česku tři čtvrtiny vysokoškoláků. Průměrný mě-

síční výdělek činí okolo čtyř tisíc korun, přičemž minimální měsíční příjem k zajištění studentského života (včetně nákladů na kulturu, zábavu a různé koníčky) je podle nedávného průzkumu agentury SC&C osm tisíc.

Finanční krize však příležitosti ke studentským brigádám značně zredukovala. →

Je pěkné vidět, jak město žije. A taky se potkat s kamarády. (Tomáš Trnka - vlevo - na karlovarském festivalu)

→ A stejně tak zakalila dosud růžové vyhlídky vysokoškoláků na jednoduchý nástup do zaměstnání s dobrým platem. Za poslední léta tedy začali studenti tlačit na to, aby brigády souvisely s jejich budoucím povoláním. A firmy i vysokoškolská výzkumná centra začínají na tuhle poptávku opatrně reagovat: je to pro ně jedinečná šance, jak se snadno dostat ke zkušeným a loajálním zaměstnancům.

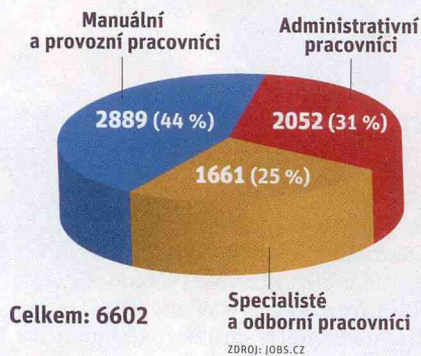
covní zkušenost a zároveň mohou nastoupit kdykoli.

„O studentech panuje předsudek, že nic neumí,“ říká zakladatel ostravské pracovní agentury JOB-centrum Radovan Burkovič, který začal se zprostředkováváním brigád sám jako student před dvaceti lety a dnes předsedá české Asociaci pracovních agentur. Burkovičova agentura se snaží předsudky napravit tím, že firmám nabízí

Nabídka brigád

(za květen 2011)

Důchodce nebo matka

Největší zájem o práci mají studenti přirozeně v létě. Tehdy ji totiž nemusí kombinovat se školní docházkou a firmy zároveň dávají kvůli dovoleným svým zaměstnancům a sezonním pracím nejvíce nabídek. Nástup finanční krize před třemi lety ale studentskými brigádami otrásl. Jak hlásí zástupci různých zprostředkovatelských pracovních agentur, zatímco před krizí braly firmy zvláště v letních měsících každého, kdo měl ruce a nohy, dnes už si přísně vybírají, brigádnická místa vypisují většinou maximálně na týden a často dávají před studenty přednost nezaměstnaným, maminkám na mateřské dovolené nebo důchodcům. Zaměstnavatelé totiž potřebují lidi, kteří už mají nějakou pra-

takzvané VIP pracovníky, mezi něž patří i studenti s dobrými referencemi z předchozích brigád. I tak z dvou tisíc brigádníků, kterým JOB-centrum zprostředkovalo minulý rok práci, tvoří studenti jen polovinu a podle Burkoviče se podíl bude ještě zmenšovat. Je to dáno také tím, že studentů nucených pracovat třeba proto, že by se jinak neudrželi na škole, kvůli zvyšujícím se výdělům rodičů ubývá. A ti z nich, kteří mají chuť pracovat, mají na brigády zvýšené nároky: buď chtějí, aby to byla zábava, nebo aby brigáda zároveň fungovala jako praxe pro jejich budoucí povolání.

Ano, ale jinde

„Je pěkné být ve Varech, když to tady žije,“ líčí student prvního ročníku informatiky

na ČVUT a rodák z Karlových Varů Tomáš, proč se teď na čtrnáct dní nechal zaměstnat jako pomocná technická síla na zdejším filmovém festivalu. Už tu takto pracuje potřeť a zvláště poté, co odešel na vysokou, oceňuje, že se tu při práci potká s kamarády z města. Svoji brigádnickou budoucnost však vidí jinak. Když se trochu uskromní, vyžije v pohodě na vysoké škole z peněz, jež mu zasílají rodiče. Pokud

mají stále větší zájem o to, aby měli ještě před ukončením studia nějakou zkušenost s prací ve svém oboru," vysvětluje analytik společnosti LMC Ondřej Mysliveček. Podobné je to na straně firem: absolvovanou praxi podle průzkumu považují hned za druhé nejdůležitější kritérium (hned po vystudovaném oboru) pro přijetí žadatele o práci. Polovina studentů však zároveň v průzkumu uvedla, že praxi ve svém

Jejich nástupci už budou shánět brigády ve vědeckém výzkumu.

si bude dál shánět brigádu, chce, aby to nějak souviselo s jeho oborem. Což je ale složitější. IT firmy najímají programátory na trvalé úvazky a to by se Tomášovi křížilo s jeho chutí plně se věnovat náročné škole. „Zatím jsem si aspoň předjednal s kamarádem, že pro něj občas budu programovat weby,“ říká Tomáš. Podobně to vidí i v úvodu zmiňovaná Kristýna, která by ráda jako studentka kunsthistorie připravovala výukové programy pro děti v některých z pražských galerií.

Průzkum společnosti LMC, jež provozuje nejnavštěvovanější internetové stránky zprostředkovávající práci Jobs.cz, ale ukazuje, že se sháněním brigád, které by byly zároveň praxí v oboru, je problém. „Od nástupu krize pozorujeme, že studenti

oboru intenzivně, ale neúspěšně sháněli. „Je to docela paradox,“ dodává k tomu Ondřej Mysliveček. „Firmy říkají: chceme po vás praxi, tu si ale udělejte někde jinde, ne u nás.“

Tenhle paradox má samozřejmě svoje vysvětlení. Zapojit studenty do praxe je pro každou firmu náročný proces. Studenty je potřeba zaučovat a v první fázi nedosáhnou takové efektivity práce, aby firmě vydělávali jako standardní pracovník. Zvláště firmy v technických oborech, které mají dlouhodobý problém se sháněním kvalifikovaných pracovníků, se však tuhle bariéru učí překonávat. V konečném důsledku se jim totiž zaměstnávání zpočátku „neefektivních“ studentů vyplatí.

Jak se hledá brigáda

65 % na internetu (především velká města)

27 % přímo ve firmách

21 % přes známé (zejména menší města a venkov)

(Průměrný plat studentského brigádníka v Česku je okolo 70 Kč na hodinu.)

ZDROJ: LMC

→ **Dobrá investice**

Matěj Leško letos odmaturoval, chystá se studovat strojařinu na vysoké škole a u strojů také stráví na brigádě celé léto. Už potěší bude v Nejdku s partou zkušených profesionálů seřizovat mašiny na obrábění zámků a klik ve firmě Witte Automotive. Dost se na tuhle práci těší. Kromě dobré party tady oceňuje, že si sáhne na něco, co ve škole znal jenom z teorie. Jako absolvent technického lycea ví teoreticky o strojích ledacos, ale praktickou šanci dostal, až když do jeho třídy přišli zástupci zmíněné firmy a brigádu mu nabídli.

„Vychováváme si tak kvalifikované techniky,“ říká tisková mluvčí Witte Automotive Martina Poštová. Firma si nejdřív zmapovala, jaké jsou v kraji technické školy, a před třemi lety s radou z nich navázala užší spolupráci. Ta spočívá kromě exkurzí a sponzorování škol v tom, že Witte přednostně nabízí studentům brigády ve svých provozech. Letos se jí přihlásilo dvě stě padesát kandidátů, z nich potom firma vybrala třetinu nejschopnějších.

„Když jsem nastoupil první rok, jenom jsem občas něco přinesl nebo podržel,“ líčí postup zaučování Matěj Leško. Jakmile zis-

kal větší zkušenosti, dostával i složitější úkoly. Minulý rok už ale sám sestavoval válečkový dopravník pro bedny s materiálem. Což jsou zkušenosti, jež se nepochybně budou hodit.

Jak říká Matějův starší kolega Pavel Schütze, který ve firmě absolvoval šest letních brigád a teď pro ni pracuje jako konstruktér, díky praxi z továrny si teď dovede představit, jak se výrobky navrhované na obrazovce počítače budou v reálu zpracovávat. „Je to jasná výhoda,“ tvrdí mladý muž, který teď sám jezdí po školách jako „exemplář“ úspěšného brigádníka, jemuž letní zkušenosti nastartovaly zajímavou kariéru.

Podobně to vidí i v plzeňském Výzkumném centru Nové technologie, jež funguje při tamní univerzitě. Stejně jako mají technické firmy problém sehnat zkušené praktiky, mají i technická výzkumná centra problém sehnat zkušené vědce. A jak vyplynulo z průzkumu, který si zdejší centrum nechalo zpracovat, lepší než pořádat pro gymnazisty propagační semináře o výhodách práce v technickém výzkumu je poskytnout jim šanci pracovat v laboratoři.

„Nejdřív jsem měřil, jak různé materiály propouštějí a odrážejí světlo,“ vzpo-

míná student Jan Pícha na svůj první kontakt s aplikovanou vědou. Šlo v podstatě o rutinní práci, Jan Pícha však věděl, že výsledky jeho měření v budoucnu využijí automobilky při rozhodování, jakými materiály svoje vozy vybavit. Do centra do dnes jako student kybernetiky dochází provádět různá měření. Výzkumné centrum letos přijme patnáct jeho následovníků z gymnázií, kteří tu přes léto budou třeba pomocí specializovaného softwaru měřit, jak reaguje lidské tělo na různé druhy nárazů. Jak upozorňuje šéf centra Miroslav Holeček, finančně se to jeho ústavu příliš nevyplatí, protože studenti potřebují spoustu času na zaškolení. „Ale je to pro nás investice do budoucnosti,“ říká.

Tuhle životodárnou strategii teď pomalu začíná prosazovat i stát. Skupina expertů na ministerstvu školství už připravuje změny zákonů, které zaměstnávání studentů v jejich budoucím oboru pro firmy zjednoduší. Víc práce se zaučováním nezkušených pracovníků má firmám nahradit třeba možnost daňových odpisů. V budoucnu by tak mělo být pro studenty jednodušší sehnat brigádu ve vědeckém výzkumu než ve skladu nebo mezi regály supermarketů. ■

↓ INZERCE

Kino Aero a kino Světozor uvádějí:

Šary Vary

9. – 17. 7. 2011

kino Aero a Světozor

Oficiální ozvěny
46. MFF Karlovy Vary
Official Echoes of the
46th Karlovy Vary IFF

Co nestihnete na 46. ročníku
MFF v Karlových Varech, můžete
dohánět v Praze.

www.kinoaero.cz | www.kinosvetozor.cz